

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
АНАТОМІЯ ЛЮДИНИ ТА ОСНОВИ ГІСТОЛОГІЇ
для здобувачів вищої освіти 1 курсу денної форми навчання 4,10 р.н.
освітньої програми «Клінічна фармація»
спеціальності 226 - «Фармація, промислова фармація»
галузі знань 22 Охорона здоров'я**

**Гладченко
Олег
Михайлович**

gomk55@ukr.net

**Перець
Олена
Вікторівна**

elenaperets80@gmail.com

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра нормальної та патологічної фізіології.

2. Адреса: м. Харків, вул. Куликівська, 12, 3-й поверх, т. 057-706-30-66.

3. Веб-сайт: <http://pat.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Гладченко Олег Михайлович

Доктор медичних наук, доцент кафедри нормальної та патологічної фізіології Національного фармацевтичного університету. Досвід науково-педагогічної діяльності – 30 років. Читає курси: «Нормальна анатомія людини», «Анатомія людини», «Нормальна фізіологія людини», «Анатомія людини та основи гістології», «Нормальна фізіологія людини». Наукові інтереси: анатомія, фізіологія, фармакологія.

Перець Олена Вікторівна

Кандидат біологічних наук, асистент кафедри нормальної та патологічної фізіології Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – 19 років, досвід науково-педагогічної діяльності – 1 рік. Читає курси: «Анатомія людини», «Анатомія людини з основами гістології», «Фізіологія та анатомія людини». Наукові інтереси: ожиріння, причини виникнення, наслідки.

5. Консультації відбуваються кафедрі нормальної та патологічної фізіології відповідно графіку, онлайн відеоконференції в програмі Zoom.

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента «Анатомія людини та основи гістології» є обов'язковою дисципліною для другого (магістра) рівня зі спеціальності 226 – Фармація, промислова фармація, освітня програма «Клінічна

фармація».

7. Мета викладання освітньої компоненти: метою вивчення освітньої компоненти «Анатомія людини та основи гістології» є засвоєння студентами будови органів, систем органів людини; визначення на анатомічних муляжах, атласах, малюнках топографо-анатомічних взаємовідносин органів людини, оцінювання вікових, статевих та індивідуальних особливостей будови органів людини.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність проводити санітарно-просвітницьку роботу серед населення з метою профілактики поширених захворювань, попередження небезпечних інфекційних та паразитарних захворювань, а також з метою сприяння своєчасному виявленню та підтриманню прихильності до лікування цих захворювань згідно з їхніми медико-біологічними характеристиками та мікробіологічними особливостями

ФК 5. Здатність здійснювати моніторинг ефективності та безпеки застосування населенням лікарських засобів згідно даних щодо їх клініко-фармацевтичних характеристик, а також з урахуванням суб'єктивних ознак та об'єктивних клінічних, лабораторних та інструментальних критеріїв обстеження хворого

9. Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності

ПРН 5. Позичувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахування суспільних і виробничих інтересів

ПРН 13. Проводити санітарно-просвітницьку роботу у фаховій діяльності при виникненні спалахів інфекційних, вірусних та паразитарних захворювань

ПРН 15. Надавати домедичну допомогу хворим при невідкладних станах та постраждалим у екстремальних ситуаціях ПРН 16. Визначати вплив факторів, що впливають на процеси всмоктування, розподілу, депонування, метаболізму та виведення лікарського засобу і обумовлені станом, особливостями організму людини та фізико-хімічними властивостями лікарських засобів

10. Статус освітньої компоненти: *Обов'язкова*

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Біологія»

12. Обсяг освітньої компоненти: 4,0 кредити ЕКТС: 60 годин аудиторних занять, з них – 10 годин лекцій, 40 годин практичних занять, 10 годин семінарських занять, 60 годин самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних занять

Зміст освітньої компоненти:

Модуль 1. Анатомія людини та основи гістології

Змістовий модуль 1. Анатомія опорно-рухового апарата (остеологія, артрологія, міологія)

Тема 1. Вступ до анатомії людини. Методи дослідження в анатомії. Анатомічна номенклатура. Осі і площини тіла. Система скелету. Загальна характеристика кісток. Класифікація кісток. Скелет тулуба. Хребці Хребтовий стовп. Вигини та

аномалії хребтового стовпа.

Тема 2. Кістки грудної клітки. Ребра та груднина. Грудна клітка в цілому. Скелет верхніх кінцівок Скелет нижніх кінцівок.

Тема 3. Скелет голови. Вісцеральний (лицевий) череп. Топографія. і порожнини. Отвори, канали. Скелет голови Мозковий череп. Топографія. і порожнини. Отвори, канали.

Тема 4. З'єднання кісток, Класифікація з'єднань кісток. Класифікація суглобів. З'єднання кісток черепа. З'єднання кісток хребтового стовпа. З'єднання кісток грудної клітки. З'єднання грудного поясу. З'єднання вільної верхньої кінцівки. З'єднання тазового поясу. З'єднання вільної нижньої кінцівки.

Тема 5. Вчення про м'язи – міологія. М'яз як орган. Будова м'яза. Види м'язів. Допоміжний апарат м'язів. М'язи, фасції та ділянки голови та ший.

Тема 6. М'язи, фасції та ділянки спини. М'язи, фасції та ділянки грудної клітки. Діафрагма. М'язи, фасції та ділянки живота. Біла лінія живота. Пахвинний канал. Черевні ділянки.

Тема 7. М'язи, фасції та топографія верхньої кінцівки. М'язи поясу верхньої кінцівки та вільної верхньої кінцівки. М'язи, фасції та топографія нижньої кінцівки. М'язи таза та м'язи вільної нижньої кінцівки.

Змістовий модуль 2. *Неврологія. Серцево-судинна система.*

Тема 8. Вчення про нервову систему – неврологія. Центральна нервова система. Спинний мозок. Біла та сіра речовина. Мозкові оболонки.

Тема 9. Центральна нервова система. Головний мозок. Шлуночки. Провідні шляхи.

Тема 10. Периферійна нервова система. Симпатична та парасимпатична автономна нервова система Черепно-спинномозкові нерви. Спинномозкові нерви та нервові волокна. Сплетення.

Тема 11. Серце, топографія. Осердя (перикард). Будова стінки серця. Провідна система серця. Кровообігання та іннервація серця.

Тема 12. Вчення про судини – ангиологія. Артерії, вени, капіляри. Будова та функції. Судини малого (легеневого) кола кровообігу. Артерії великого кола кровообігу. Вени великого кола кровообігу. Лімфатична система. Червоний кістковий мозок. Вилочкова залоза. Селезінка. Лімфатичне кільце глотки. Лімфатичні стовбури та протоки. Лімфатичні вузли.

Змістовий модуль 3. *Ендокринна система. Система дихання. Система виділення. Система травлення. Органи чуття*

Тема 13. Органи травної системи. Шлунково-кишковий тракт

Тема 14. Органи травної системи. Травні залози. Печінка. Підшлункова залоза.

Тема 15. Ендокринна система.

Тема 16. Органи дихальної системи.

Тема 17. Органи сечостатевої системи.

Тема 18. Органи чуттів.

Семестровий контроль модуля 1

14. Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач.

Контроль змістових модулів: усне опитування, письмова робота.

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Умови допуску до контролю змістових модулів: наявність мінімальної кількості балів за теми (заняття) змістового модулю 1, за контроль змістового модулю 1 (для контролю змістового модулю 2).

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, наявність мінімальної кількості балів за контролі змістових модулів, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Система оцінювання з освітньої компоненти

Результати семестрового контролю у формі семестрового диференційованого заліку оцінюються за 100-бальною, диференційованою шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за шкалою ECTS.

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Кількість балів
Модуль 1	
Змістовий модуль 1 1. Оцінювання тем 1-7: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач). 2. Контроль змістового модуля 1: теоретичні питання та складання тестових завдань.	27-45
Змістовий модуль 1 1. Оцінювання тем 8-12: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач). 2. Контроль змістового модуля 1: теоретичні питання та складання тестових завдань.	21-35
Змістовий модуль 1 1. Оцінювання тем 13-18: робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних задач). 2. Контроль змістового модуля 1: теоретичні питання та складання тестових завдань.	24-40
Семестровий контроль з модуля 1 (<i>ЗМ 1+ЗМ 2+ЗМ 3</i>)/1,2	60-100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та контролю змістових модулів.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика щодо академічної доброчесності. Ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ». Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак

академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ») згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad.zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ». Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ».

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення дисципліни:

Обов'язкова література	<ol style="list-style-type: none"> 1 Головацький А. С. Анатомія людини. В 3-х томах / Головацький А. С., Черкасов В. Г., М. Р., Я. І. - М. : Медицина, 2006-2009. 2. Синельников Р. Д. Атлас анатомии человека. В 4-х томах / Синельников Р. Д. – М. : Медицина, 1991. 3. Ковешніков В. Г. Анатомія людини. В 3-х томах / Ковешніков В. Г.- М. : Медицина, 2005-2008. 4. Кравчук С. Ю. Анатомія людини. В 2-х томах / Кравчук С. Ю. – Чернівці : Поділля, 1998.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	<ol style="list-style-type: none"> 1. Свиридов О. І. Анатомія людини / Свиридов О. І. – Київ : Вища школа, 2000. - 399 с. 2. Неттер Ф. Атлас анатомії людини / Ф. Неттер – Львів: Видавничий дім Наутілус, 2004. – 592 с. 3. Привес М. Г. Анатомія человека / Привес М. Г. Лысенков Н. К., Бушкович В. И. - Гиппократ, Санкт-Петербург: Издательский дом СПбМАПО, 2004. -720 с. 4. Міжнародна анатомічна номенклатура / за редакцією Бобрика І. І., Ковешнікова В. Г. – Київ: Здоров'я, 2001. – 328 с. 5. Аносов І. П. Анатомія людини. [Навч. Посібник] /

	Аносов І. П., Хоматов В. Х.: Практикум. – К. : Вища шк., 1995. – 192с.
<i>Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сайт кафедри патологічної фізіології: https://pat.nuph.edu.ua/ 2. Бібліотека НФаУ: е-mail https://lib.nuph.edu.ua/ 3. Сайт дистанційного навчання https://pharmel.kharkiv.edu/ 4. Електронний журнал з клінічної анатомії. (Англ. Мовою http://link.springer.de/link/service/journals/00276/index.htm) 5. Медична електронна бібліотека книг по анатомії. http://meduniver.com/Medical/Book/
<i>Система дистанційного навчання Moodle</i>	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=4764

18. Технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти: комп'ютери для тестування, пристрій мультимедійний, екран